

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. februar 2021

Sak

2020/0490 Støttegruppen for Familien [REDACTED] – org.nr [REDACTED] – klage over vedtak om avslag på innmeldt smålotteri

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Åse Gustavsen

Sakens bakgrunn

Støttegruppen for Familien [REDACTED] (klager) meldte 27. februar 2020 inn et smålotteri med formål om økonomisk hjelp til en familie på flukt.

Lotteritilsynet fattet vedtak 2. mars 2020 om avslag på innmeldt smålotteri, med den begrunnelse at det ikke var naturlig å se på klagers organisasjon som ideell og frivillig etter lotteriloven og at økonomisk bistand til en svært avgrenset gruppe privatpersoner ikke kommer innunder begrepet humanitært formål.

Vedtaket ble påklaget 17. mars 2020. Klager viser til at organisasjonen driver informasjons- og opplysningsarbeid knyttet til Afghanistan, i tillegg til å samle inn penger til støtte for familien [REDACTED]. Denne delen av klagers virksomhet er ikke tydeliggjort i vedtektenes formål, bare i styrets arbeidsoppgaver, og styret vil derfor foreslå en vedtektsendring på årsmøtet berammet 23. april 2020. Klager håper at endring av formålsparagrafen vil føre til at fremtidige lotterier kan regnes for å være avholdt til inntekt for et «samfunnsnyttig formål», jf. lotteriloven § 5 første ledd. i Klager gir i klagen flere eksempler på opplysningsarbeidet.

Klager stiller også spørsmål om de kommer innunder lotteriloven § 7 b og dermed kan avholde lotteri uten tillatelse. Klager ber videre om unntakstillatelse til å gjennomføre årets påskelotteri med ny trekningsdato 7. april 2020 på grunn av koronapandemien, og på bakgrunn av at støttegruppen faktisk arbeider bredt i forhold til Afghanistan. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet besvarte spørsmålene 18. mars 2020 med informasjon om forskriften § 7 første ledd bokstav b. I dette svaret varslet også tilsynet om at avslaget ville opprettholdes, samtidig som det ble bedt om en tilbakemelding på om klager ville opprettholde klagen.

Klager opprettholdt klagen 27. mars 2020, og informerte samtidig om at endrede vedtekter ville bli ettersendt etter årsmøte. Vedtektene ble sendt til Lotteritilsynet 7. mai 2020.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og har oversendt klagen med innstilling 3. juni 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Etter lov 24. februar 1995 om lotterier mv. (lotteriloven) § 6 jf. § 4 kreves godkjenning fra Lotteritilsynet for å avholde lotterier, med unntak av lotterier som er nevnt i § 7. I henhold til lotteriloven § 7 første ledd bokstav b kan det uten tillatelse avholdes forhåndstrukne og etterhåndstrukne lotterier med en begrenset omsetning.

Nærmere regler om unntak fra kravet om lotteritillatelse er gitt i forskrift 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og Lotteriregisteret (heretter forskriften). Det følger av forskriften § 5-1 første ledd at organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar formål som nevnt i lotteriloven § 5 første ledd (humanitært eller samfunnsnyttig formål) kan avholde forhåndstrukne og etterhåndstrukne lotterier med omsetning inntil 200 000 kroner uten tillatelse. Etter bestemmelsens andre ledd gjelder også første ledd "for lokale og regionale ideelle og frivillige organisasjoner, der lotteriets inntekter ikke skal benyttes til kommersielt basert virksomhet eller til ivaretagelse av offentlige oppgaver." Det skal på forhånd sendes melding til Lotteritilsynet om slikt lotteri, jf. forskriften § 5-1 tredje ledd.

I Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) s. 38 fremgår det at begrepet «humanitært formål» sikter til hjelpevirksomhet av ulik art, som for eksempel redningsarbeid eller nødhjelp.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Støttegruppen for Familien [REDAKTERT] sin klage gjelder Lotteritilsynets avslag 2. mars 2020 på innmeldt smålotteri.

Formålet med det innmeldte lotteriet er å skaffe økonomisk hjelp til en familie på flukt. Ifølge vedtektene som gjaldt på søknadstidspunktet § 2 skal klager drive støtte og hjelp til familien [REDAKTERT] som ble returnert fra [REDAKTERT] til Kabul i desember 2014. Klagers oppgaver er angitt i de samme vedtektene § 3, og er å samle inn penger, samarbeide med [REDAKTERT] om hvilken hjelp de trenger, drive opplysningsarbeid og hvis hensiktsmessig, samarbeide med aktuelle hjelpeorganisasjoner. Klager har vedtatt nye vedtekter 23. april 2020, der formålsparagrafen er endret slik at også opplysningsarbeid og samarbeid med aktuelle hjelpeorganisasjoner er inntatt som en del av virksomhetens formål. Lotterinemnda ser ikke bare hen til det vedtektsfestede formålet, men også til hva som er opplyst å være organisasjonens virksomhet og oppgaver. Det får derfor ikke betydning for nemndas vurdering at organisasjonen har endret vedtektene slik at flere av oppgavene er inntatt i formålsbestemmelsen.

Lotterier kan bare avholdes til inntekt for samfunnsnyttige og humanitære formål, jf. lotteriloven § 5 første ledd. Lotterinemnda tolker ordlyden "humanitært og samfunnsnyttig formål" slik at det må være tale om redningsarbeid eller nødhjelp som favner videre enn en bistand til en liten gruppe privatpersoner. Dette underbygges av forarbeidene, Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) s. 38, der det fremgår at begrepet «humanitært formål» sikter til hjelpevirksomhet av ulik art, som for eksempel redningsarbeid eller nødhjelp. Nemnda er derfor enig med Lotteritilsynet i at hovedformålet til klager, som er å bistå en familie økonomisk, ikke er humanitært eller samfunnsnyttig.

Klager anfører at organisasjonen også driver opplysningsarbeid. Dette følger av klagers vedtekter. Som eksempler har klager vist til at klager har arrangert gratis foredrag med NRK-journalist Gro Holm i [redacted] 23. oktober 2019 med 125 deltakere, i samarbeid med Kulturbadet bibliotek. Klager har også samarbeidet med kunstner Vibeke Steinholm høsten 2018, med utstillingen «Drømmer fra Kabul» og arrangert gratis foredrag med generalsekretær Liv Kjølsøth i Afghanistankomiteen, med 44 deltakere. Klager opplyser også at organisasjonen forsøker å spre informasjon om familien [redacted] og situasjonen i Afghanistan til medier og foreninger.

Lotterinemnda legger vekt på at dette opplysningsarbeidet fremstår som en underordnet del av klagers virksomhet og at det har et begrenset omfang. Den sosiale betydningen av opplysningsarbeidet er derfor ikke tilstrekkelig til at klagers organisasjon kan anses for å ha et samfunnsnyttig formål etter lotteriloven. Se til sammenligning Lotterinemndas vedtak i sak 2020/69, der den sosiale betydningen av klagers informasjonsarbeid for å øke kunnskapen om levekår og kultur i Jayyous og de palestinske områdene ikke ble ansett som tilstrekkelig omfattende.

Lotterinemnda har kommet til at klagers lotteri ikke kan regnes å være til inntekt for humanitært eller samfunnsnyttig formål, og at vilkårene i lotteriloven § 5 første ledd ikke er oppfylt. Lotterinemnda finner det av denne grunn ikke nødvendig å ta stilling til om organisasjonen er ideell eller frivillig etter forskriften § 5-1 andre ledd.

Lotterinemnda har etter dette kommet til at klager ikke kan avholde smålotteri.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk